

Op stap met de burgemeester



Op stap met de burgemeester

*De autoritatieve aanpak van hangjongeren
in Wijk bij Duurstede*

Mirjam Schöttelndreier
Micha de Winter

Nieuwjaarsessay 2011
van de Raad voor Maatschappelijke
Ontwikkeling

I

Inhoud

Inleiding	7
Hangjongeren in Wijk bij Duurstede	15
Een persoonlijke aanpak	23
Scènes uit een Wijkse week	29
Cijfers en meningen	37
De burgemeester kijkt om en blikst vooruit	45
Tussenbalans middels een dialoog	51

I

Inleiding

Hangjongeren kunnen op straat voor veel overlast en ergernis zorgen. Jongeren laten hun rotzooi liggen, ze maken kabaal, beledigen of bedreigen omwonenden. Bestuurders staan daarom onder publieke druk om hard op te treden tegen hangjongeren. Tegelijkertijd willen velen graag volhouden dat de jeugd de toekomst heeft, dat rondhangen en lol maken er nou eenmaal bij hoort, dat je jongeren meer bij de samenleving moet zien te betrekken en dat een harde aanpak uiteindelijk niks oplost.

Het advies *Tussen flaneren en schofferen: een constructieve aanpak van het fenomeen hangjongeren* dat de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling in 2008 aan de regering uitbracht, heeft in veel gemeenten discussie op gang gebracht. Zitten we op de goede weg met onze aanpak, zetten we niet te eenzijdig in op repressie, zijn we wellicht nog te soft?

Het is heel begrijpelijk dat lokale bestuurders en politici zich geroepen voelen om handelend op te treden als jongeren ernstig over de schreef

gaan. Dat is een noodzakelijke correctie op een tijd waarin te veel door de vingers werd gezien, waardoor de sfeer in buurten ondraaglijk kon worden (escaleren). Maar tegelijkertijd wordt langzamerhand ook duidelijk dat een repressieve aanpak alléén niet helpt. Meestal worden de problemen er slechts door verplaatst of uitgesteld. *Tussen flaneren en schofferen* vormde een oproep aan politici en opinie- en beleidsmakers om te komen tot een nieuwe balans: treed op waar dat nodig is, maar ontwikkel daarnaast vooral ook een constructiever repertoire. Want zoals veel mensen die in hun dagelijkse praktijk met jongeren werken al lang weten: zonder perspectief werkt een repressieve aanpak niet, net zo min trouwens als het omgekeerde – perspectief geven zonder duidelijke gedragsregels te stellen. Wat wel werkt, zo constateerde de RMO op grond van binnen- en buitenlandse ervaringen, is een combinatieaanpak. Dat wil zeggen: jongeren de ruimte geven om te flaneren, maar tegelijkertijd duidelijke grenzen stellen aan onacceptabel, soms zelfs schofferend gedrag, en werken aan een fatsoenlijke interactie tussen alle betrokkenen, want zowel klagen- de buurtbewoners als jongeren willen graag ge-

hoord worden. Verder is het van belang te zorgen dat jongeren de kans krijgen in de samenleving te participeren en te voorkomen dat zij in het geheel geen vrijheid hebben om zich in de publieke ruimte te manifesteren. Tegelijkertijd moet duidelijk zijn dat jongeren die zich misdragen duidelijk gecorrigeerd moeten worden, bijvoorbeeld in de vorm van bestraffing of herstelactiviteiten voor de samenleving.

Het begrip ‘hangjongere’ is een enorme ver-gaarbak. Een jongere die naar school gaat, zijn huiswerk maakt en ’s avonds op het pleintje zonder noemenswaardige overlast zijn vrienden ontmoet, is al gauw een hangjongere. Maar ook de jongere wiens leven draait om autokraken en drugshandel op straat komt als hangjongere in het nieuws. Het lijkt misschien een triviale constatering, maar het is erg belangrijk om deze jongeren niet op één hoop te gooien. Jongeren kunnen flaneren op straat, en dat moeten ze vooral blijven doen. Sommige jongeren schofferen, en dat moet je begrenzen. Dan heb je ook nog criminele hangers, en die moet je gewoon arresteren.

Het advies bevatte aanbevelingen om te voorkomen dat flaneren, flirten, elkaar tegenkomen

en wat dies meer zij op straat uit de hand loopt en leidt tot crimineel gedrag. Bijvoorbeeld over het stellen van duidelijke grenzen aan gedrag dat onacceptabel is in de publieke ruimte, over het aangaan van de confrontatie met jongeren. Jongeren confronteren met de gevolgen van hun gedrag kun je op verschillende manieren doen. Er zijn destructieve methoden voor, waarbij je mensen tegen elkaar opzet, onderlinge vijandigheid stimuleert en de binding met de samenleving ondergraaft. Dan hebben we het over politici die over elkaar heen blijven buitelen met alsmaar hardere aanpakken, terwijl elke weldenkende ouder of leraar weet dat opvoeden meer is dan repressie alléén.

Er zijn ook constructieve methoden van confrontatie. Een stevig gesprek met ze voeren, dat is er zo één. Ook is het van groot belang om jongerenoverlast te zien als een interactief verschijnsel. Je hebt er last-veroorzakers voor nodig, maar ook mensen die de last ervaren. Veel wethouders en lokale professionals kunnen je vertellen over lastige jeugd, maar ook over de uitermate geringe tolerantie en korte lontjes van sommige oudere buurtbewoners. Als er zulke gespannen relaties bestaan, dan moet je als bestuurders proberen te

de-escaleren. Bijvoorbeeld met behulp van buurtbemiddeling en met pedagogische opbouwwerkers die duidelijke grenzen stellen, maar ook aan de sociale verbindingen werken, die zorgen dat jongeren zich ook deel van de samenleving voelen. Zodat ze perspectief leren zien in de samenleving en zichzelf niet gaan definiëren als het uitschot van de maatschappij.



Het advies beschreef ook hoe je kunt voorkomen dat beperkende maatregelen tot gevolg hebben dat jongeren in sommige wijken helemaal niet meer op straat kunnen zijn. Omdat louter hun aanwezigheid al wordt opgevat als een bedreiging. Of omdat het rondhangen al op voorhand gelijk wordt gesteld aan een traject naar criminaliteit. Een dergelijk klimaat zorgt er immers voor dat jongeren zich het uitschot gaan voelen. Zo'n zelfbeeld kan gemakkelijk een selffulfilling prophecy worden. Een eenzijdig repressief klimaat voedt een sfeer van angst en intolerantie bij omwonenden, die dan nog minder geneigd zullen zijn op de jongeren af te stappen en een normaal gesprek met ze te voeren. Volgens het RMO-advies is het de kunst om niet uitsluitend vergelijkend of juist repressief op te treden, maar zowel grenzen te stellen als toekomstperspectief te bieden. Daarnaast was het advies aan beleidsmakers om zich niet alleen op de jongeren te richten, maar vooral ook op het verbeteren van de relaties tussen jongeren en andere buurtbewoners. In de pedagogische vakliteratuur heet zo'n combinatie-aanpak een autoritatieve opvoedingsstijl: een stijl die gekenmerkt wordt door een balans tussen het

geven van ruimte en ondersteuning enerzijds en het uitoefenen van toezicht anderzijds. Uit veel wetenschappelijke studies blijkt dat zo'n benaderingswijze in de context van een vrije democratische samenleving het meeste effect sorteert.

Een mooi voorbeeld van zo'n autoritatieve benadering troffen we aan in de gemeente Wijk bij Duurstede. Op initiatief van burgemeester Swilens is daar de afgelopen jaren een andere wind gaan waaien in de benadering van jongeren. Het is een benadering die inderdaad wordt gekenmerkt door de combinatie van serieus nemen en duidelijke grenzen stellen, maar ook door de erkenning dat jongerenoverlast niet alleen het probleem van jongeren is, maar van buurtbewoners samen. Het bijzondere is dat de burgemeester hier zelf een belangrijke rol speelt: hij gaat persoonlijk op probleemsituaties af, hij legt relaties met jong en oud, ondersteunt gerechtvaardigde wensen, maar gebruikt waar nodig ook heel duidelijk zijn gezag en doorzettingsmacht. Op een lokale schaal zien we hier veel van de toch altijd wat abstract blijvende analyses uit beleidsadviezen concrete vormen aannemen. De aanpak in Wijk bij Duurstede is weliswaar geen panacee en

biedt geen overal toepasbare nieuwe methodiek, maar is wél een interessante werkwijze die met vallen en opstaan in de lokale praktijk wordt ontwikkeld.

In dit verhaal concentreren we ons vooral op de manier waarop de jongeren door de burgemeester worden benaderd. Over de manier waarop volwassen buurtbewoners zijn werkwijze ervaren, kunnen we daarom nog weinig zeggen, wellicht is dat stof voor een volgend verhaal. Evenmin weten we uit de eerste hand hoe de beroepskrachten in de gemeente, zoals jongerenwerkers en politieagenten, de persoonlijke aanpak van de burgemeester waarderen. Is deze aanpak eigenlijk een impliciete kritiek op de veel beklagde stroperigheid van instanties of staat de aanpak juist model voor de manier waarop ook professionals zouden kunnen werken? We hopen vooral dat dit essay zulke vragen oproept en de discussie erover verder brengt.

Hangjongeren in Wijk bij Duurstede

In Wijk bij Duurstede, een Utrechtse gemeente die samen met de dorpjes Cothen en Langbroek 23.500 duizend zielen telt, is het over het algemeen goed toeven. Toch kent 'Wijk,' net als de meeste andere gemeenten in Nederland, zijn eigen jeugdproblematiek. Ook hier bestaan hangjongeren: groepjes jongeren die in een speeltuin, op de hoek van een straat, in of naast een winkelcentrum of achteraf, bij de parkeergarages, samenklitten. Ze praten of zwijgen met elkaar, ze roken of blowen vaak en ze drinken er een cola of biertje bij. De peuken en lege blikjes liggen later op de grond.

Hangjongeren zijn soms ook vervelend. Dan roepen ze voorbijgangers van alles na en maken lawaai met hun scooter of brommer. Wie er wat van zegt, wordt uitgelachen, krijgt een grote mond of wordt soms serieus bedreigd. Hangjongeren roepen bij het grote publiek vrijwel meteen irritatie op en soms zelfs angst: een hangjongere hangt maar zo tegen een jeugdcrimineel aan.

De hanggroepen in Wijk bij Duurstede zijn nogal verschillend. Het is moeilijk om ze precies



te benoemen, omdat groepen jongeren soms losvast zijn, soms een lange tijd bestaan, maar ook heel snel uit elkaar kunnen vallen. Als de jongerenwerker net een groep in de gaten heeft, kan die alweer over z'n hoogtepunt heen zijn.

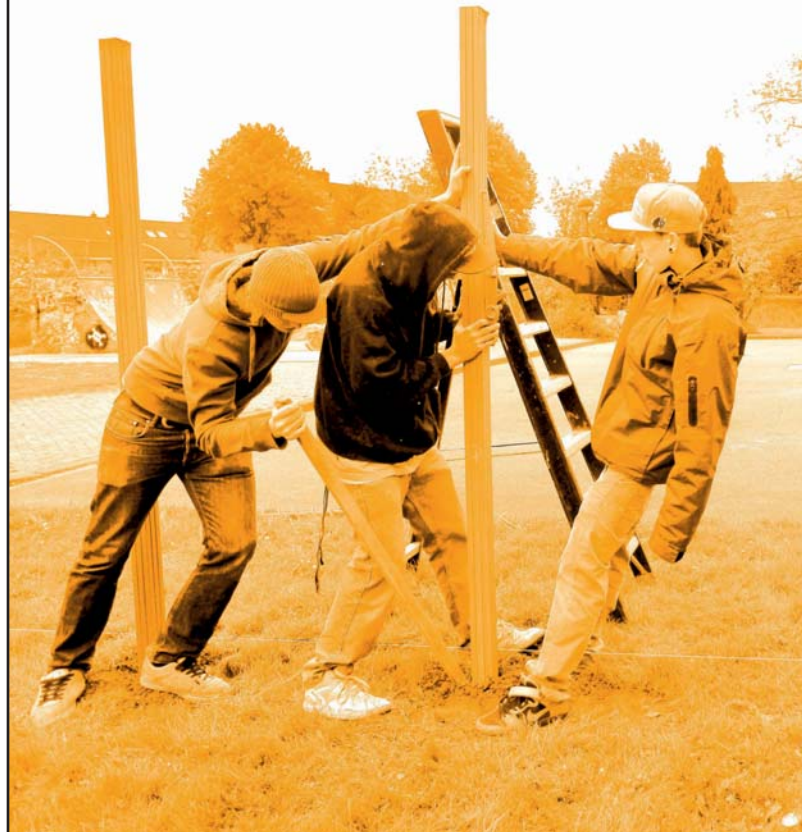
In Wijk spreken ze op het gemeentehuis over hangjongeren naar locatie. Zo is er de 'Kuilgroep', die in 2008 en begin 2009 voor nogal wat overlast zorgde. Het waren zo'n vijftien tot twintig jongeren tussen 12 en 18 jaar. Dan zijn er de skaters en

graffitispuiters, tussen de 16 en 20 – die zijn tamelijk coöperatief. Ook is er de ‘Heulgroep’, die hangt voor het winkelcentrum De Heul rond. Ten slotte is er een groep die ‘de Marokkanen’ wordt genoemd – die zijn nog niet zo goed in kaart gebracht. Een groepje jongeren uit het nabijgelegen Doorn, waar de aanpak van jongerenoverlast ferm is, lijkt zich aan het vormen te zijn. Ze zijn allemaal anders, maar over het algemeen zijn hangjongeren wel wat lager opgeleid. En mengen doen de groepen jongeren niet echt: leeftijd, afkomst, opleiding en hobby bepalen de samenstelling.

Rotjaar

In de gemeenteannalen is 2008 bijgeschreven als ‘een rotjaar’, aldus de burgemeester, Guus Swilens. De inwoners van Wijk bij Duurstede waren het zat. En zij stonden en staan niet alleen. Ook het RMO-rapport van datzelfde jaar meldt: ‘De ervaren overlast van hangjongeren door burgers is de laatste jaren toegenomen en vormt een van hun grootste ergernissen.’ In Wijk hadden bewoners rond het winkelcentrum last van hangende jeugd. Op koopavond sloten sommige winkels in het winkelcentrum hun deuren vroeger omdat

er niemand meer kwam: de jongeren vielen het winkelende publiek lastig, in de winkels werd gestolen en jongeren misdroegen zich er. De Kuilgroep zorgde tussen de flats voor geluidsoverlast en rommel, buurtbewoners hadden er schoon genoeg van. Ook achteraf, bij een parkeerplaats aan



de Lek, was het kommer en kwel. Daar verzamelde zich een groep 20-plussers met ronkende auto's en motoren, die zich niets van de buurtbewoners iets verderop aantrokken.

Er werd dat jaar een ongekend hoog aantal aangiftes gedaan en de politie greep menigmaal in.

zero

In 2008 kreeg de politie 173 meldingen binnen van overlast van en door jongeren.

Het is vooral de lokale sp geweest, vertelt Swillens, die in dat rampjaar de overlast bij de bevolking heeft geïnventariseerd en op de politieke agenda heeft gezet. De sfeer was in die dagen: hard aanpakken, straffen en voortaan *zero tolerance*. Dat krijg je als de emmer is overgelopen.

De burgemeester had er goed de smoor in, maar was niet van het repressiemodel gecharmeerd.

Het bezoek aan een conferentie waar de Vrede van Utrecht uit 1713 werd herdacht, was een extra stimulans om met praten tot andere oplossingen te komen. Swillens: 'Als het daar en toen lukte, moet het in Wijk bij Duurstede ook lukken, was mijn gedachte.' Door met elkaar te praten,

tolerance

ontstaat begrip en respect. Dat idee was ook de grondslag voor het in 2008 in Wijk bij Duurstede opgerichte JOS, een project om in contact te komen met jongeren op straat. Initiatiefnemer was de lokale – uitgetreden – predikant Klaas Ijkema. Zijn filosofie: 'Laat jongeren zelf zeggen wat ze willen, laat ze kiezen en oplossingen vinden en maak ze verantwoordelijk voor hun keuzen. Dat bevordert het contact tussen generaties en maakt ze medeburgers.'

E

Een persoonlijke aanpak

Alhoewel in brede kring een ferme aanpak van overlastgevende en criminele jongeren wordt voorgestaan, neemt men daar in het RMO-rapport afstand van. 'Het uitsluitend grijpen naar geld- en vrijheidsstraffen is geen duurzame oplossingsstrategie. Ten eerste zijn deze maatregelen kostbaar in termen van efficiëntie. Boetes en gevangenisstraffen zijn in de praktijk een recept voor zwaardere recidive. Dit jaagt de samenleving uiteindelijk op hoge kosten. Ten tweede zijn ze lang niet altijd even effectief gebleken.' Dat gebrek aan effectiviteit blijkt uit verschillende, in het rapport opgevoerde evaluatiestudies over de harde aanpak.

Swillens, geïnspireerd door de Vrede van Utrecht in 1713, gelooft evenmin in het succes van een harde aanpak van jongeren, noch in op Amerikaanse leest geschoeide *bootcamps*.

Respect

De burgemeester hanteert als uitgangspunt dat een jongere een lid van de samenleving is die respect verdient zoals alle andere leden. Jongeren

zijn om te beginnen geen vijanden, maar medemensen, en vooral: volwassen burgers-in-opleiding. Vanuit die grondhouding benadert hij alle jongeren positief, ook degenen die laag op de maatschappelijke ladder staan. Hij wacht daarbij niet tot de jeugd naar hem toekomt, hij zoekt ze ook zelf op, want: 'Vrienden maak je in vreedestijd, daarna ben je te laat.'

Swillens vraagt aan jongeren wat hun wensen zijn en gaat daar serieus op in. Hij geeft hen daarna, het ongeduld van hun leeftijd indachtig, snel wat ze willen. Als het kan. Tegelijk vraagt hij iets terug: fatsoenlijk gedrag. Wie zich niet aan de afspraken houdt, wordt teruggefloten, en wie over de wettelijke schreef gaat, krijgt gewoon de politie op zijn dak.

Behalve naar jongeren luistert hij ook naar de volwassenen. Hij probeert beide groepen oog te laten krijgen voor de verschillende, soms tegengestelde belangen. Niet alleen de jeugd, ouderen moeten soms ook een handje worden geholpen om zich 'volwassen' te gedragen en te leren dat je in het leven nu eenmaal rekening moet houden met een ander en niet altijd je zin kunt krijgen. Een voorwaarde om op gemeentelijk niveau

deze aanpak vol te houden, is het besef dat je met dit soort dingen nooit 'klaar' bent. Gelukkig heeft Swillens daar geen moeite mee: 'Zowel opvoeden als samenleven is een dynamisch proces – en dat is nooit af. Zodra de ene oplossing is gevonden, doemt het volgende probleem alweer op.' Het steeds weer zoeken naar creatieve oplossingen vindt hij juist spannend.

Aanbevelingen

Met deze persoonlijke, deels intuïtieve benadering volgt de burgemeester van Wijk bij Duurstede



de in feite de aanbevelingen op waarmee de RMO in het rapport *Tussen flaneren en schofferen* besluit. De vier aanbevelingen nemen we hieronder over, met daarbij steeds een voorbeeld uit de nieuwe 'Wijkse' aanpak. Die korte voorbeelden komen elders in de tekst ruimer aan bod.

'Geef jongeren ruimte om te flaneren én stel grenzen aan onacceptabel gedrag.'

Swillens: 'Jongeren mogen van mij 's avonds op een bankje zitten en roken en drinken, maar na 23.00 uur moet het klaar zijn. Tussen 22.00 en 23.00 uur krijgen ze een waarschuwing als het te lawaaiig is, maar daarna mogen ze van mij op de bon.'

'Toon wellevendheid naar de andere actoren én kom op voor het eigen belang.'

Voorbeeld: Jongeren moeten rekening houden met de rust die volwassenen wensen, maar van volwassen burger wordt verwacht dat ze begrijpen dat jongeren ook hun eigen ruimte nodig hebben.

'Zorg dat jongeren participeren én voorkom dat zij in het geheel geen vrijheid hebben.'

Voorbeeld: De graffitigroep heeft van de gemeente een mobiele wand gekregen om op te

spuiten en er is contact gezocht met omwonenden. De groep vroeg na een tijdje de burgemeester niet langer te bemiddelen bij de buurtcontacten. Ze konden het nu zelf wel.

'Straf jongeren als ze zich misdragen én geef zijn steun'.

Voorbeeld: Een groep jongeren had zich afgelopen winter misdragen bij de voor hen ingerichte hangplek, waarna de spullen voor straf zijn weggehaald. Over een nieuwe groep jongeren kwamen klachten van omwonenden binnen. Na gesprekken op het gemeentehuis zijn er met hen afspraken gemaakt en deze zomer toch weer bankjes geplaatst.

flaneren, schofferen, peuken en blikjes

Scènes uit een Wijkse week

Hoe gaat dat nou echt, in de praktijk, een aanpak van jongerenoverlast die anders wil zijn dan 'ferm'? Hoe werk je in een gemeente samen met politie, ambtenaren en jongerenwerk, en met jeugd en buurtbewoners? Om een beeld te geven, gaan we met de wijkopzichter op pad, zitten aan bij een regulier jongerenoverleg bij de burgemeester en volgen hem op de voet in zijn contacten met jongeren.

Wijkbezoek

Wijkopzichter Nico Dekker rijdt langs winkelcentrum De Heul. Zo op het oog is er niets aan de hand in deze 'oude' nieuwbouwwijk net buiten het mooie historische centrum van Wijk bij

S

Duurstede. Het winkelcentrum ziet er netjes uit, het speelplein ervoor met wat bankjes en een soort basketbalveld oogt ruim en leeg. Aan de andere kant van het pleintje staat de sporthal. Een gewone, hedendaagse dorpsidylle, denkt de arge-loze passant.

Dekker ziet het iets anders: 'Zie je dat hoekje daar, met die deur met dat afdakje, opzij van de sporthal? Dat is een heerlijk plekje om te blowen en te dealen. Dat gebeurt dus ook.' Hij heeft al overleg gepleegd met de brandweer, omdat de bewuste deur de nooduitgang van de sporthal is. 'We gaan die deur een stukje naar voren halen. Dan is het dakje weg en kun je er niet meer fijn hangen.' Het is maar een kleinigheid, maar voor de jonge meisjes die 's avonds naar de sporthal gaan, is het toch minder eng als ze niet meer langs een hoekje hoeven waar duistere dingen gebeuren en jongens van alles naar ze roepen.

Dekker wijst intussen alweer naar het plein, waar een soort staand afdak is geplaatst. 'Die kooi halen we weg. De jongeren die daar zaten, hebben zich niet aan de afspraken gehouden.' Ook een kleinigheid, dit stukje lik-op-stukbeleid, maar voor de jongeren die hier droog konden zitten

kletsen en roken, is het balen. Bij de winkels is intussen niets te zien, alleen een paar dames die boodschappen doen. Geen jongere te bekennen. Toch is Dekker nog niet helemaal tevreden. Tussen het trottoir en de weg staat een rij paaltjes. Eén paaltje ligt bijna plat, een ander staat scheef. 'Kijk,' zegt Dekker, 'die hadden al lang weer recht-op gezet moeten worden.' Want verloedering begint vaak met kleine dingen.

Overleg

Het is een dinsdagochtend in februari als een paar gemeentelijke 'sleutelfiguren' bij burgemeester Swillens aan tafel schuiven. Nico Dekker, wijkopzichter, gaat zitten. Naast hem schuift Sarah Antonie aan, zij is adviseur openbare orde en veiligheid. Ze wordt geflankeerd door Klaas Ijkema, initiatiefnemer en begeleider van het project Jongeren op Straat (JOS). Jet van Es, ten slotte, is jongerenwerker in het buurthuis, maar probeert ook een zieke collega te vervangen die vooral de contacten op straat onderhoudt. Afwezig zijn de wijkbeheerder en de wijkagent. Swillens: 'We komen om de week een half uurtje bij elkaar om te kijken hoe alles gaat.' Het is op deze bijeenkomst

dat Dekker bij de collega's de sporthal deur aan-
kaart. Als de burgemeester een oplossing vraagt,
blijkt Dekker die al met de brandweer te hebben
doorgesproken. 'Jij regelt het?' Dekker knikt.

Een ander thema is de overlast van jonge-
ren in winkels. Ze beseffen niet dat je daar niet
schreeuwt en rookt zoals buiten op het plein-
tje. Antonie heeft een bureau gesproken dat met



licht en geluid sferen oproept. Dat kan in een winkel jongeren beïnvloeden tot ander gedrag. Na wat gefrons met wenkbrauwen zegt Swillens tegen Antonie: 'Jij bent deskundig en je kent het budget, beslis jij maar.'

Minder voortvarend gaat het met het dossier Marokkaanse jongeren. Ze zijn niet erg bekend bij de instanties en lijken in de wijk vrij geïsoleerd te staan. Jongerenwerkster Van Es 'mist contactgegevens,' dus weet ze nog niet veel meer van deze groep af. Swillens knikt. Als vervolgens het gesprek gaat over twee gesignaleerde auto's die lokaal drugs verschaffen, is hij laconiek ('Jongeren blowen, dus dat je dat spul laat brengen en niet per man zelf gaat halen, snap ik'). Hij raadt wel aan de zaak te blijven volgen.

Op pad

Geen contactgegevens over Marokkaanse jongeren? Na de vergadering pakt de burgemeester zijn pet en knoopt zijn jas dicht. Hij heeft de secretaresse om een paar adressen gevraagd en heeft besloten er nu gewoon zelf naar toe te gaan. De huizen staan op loopafstand. De jongerenwerkster volgt in zijn kielzog. Lang zoeken hoeft niet, een

paar Marokkaanse jongens hangen op de hoek van een straat over een paar buizen, bedoeld om fietsers tegen te houden die op de stoep willen fietsen. Met enige argwaan, maar toch ook met een glimlach zien de jongelui de burgervader naderen. 'Vrienden, ik wil jullie vragen of je woensdag bij mij wil langskomen,' opent Swillens de conversatie. Om er onmiddellijk aan toe te voegen: 'Niet dat er iets aan de hand is, helemaal niet, maar ik wil weten hoe het gaat en of jullie nog wensen hebben.' Een enkeling sluipt stilletjes weg, drie jongens houden hun mond, maar een leiderstype lacht en zegt het 'prima' te vinden. Swillens: 'Afgesproken dus?' Afgesproken.

Een week later, woensdagavond. De burgemeester zit klaar in het jeugdhonk, maar er verschijnt geen enkele jongere, en ook geen Marokkaanse vriend. Na een dik kwartier is Swillens het zat en staat op. 'Dan ga ik ze zelf halen.' In de auto rijdt hij meteen naar de plaatselijke Albert Heijn, waar zich een favoriete hangplek bevindt. Helaas, niemand te zien vanavond. In de buurt van de flats waar nogal wat Marokkaanse gezinnen wonen, is het ook leeg. Het is guur weer, bepaald geen hangweer.

Toch rijdt de burgemeester nog even door, naar

winkelcentrum De Heul. En jawel, in een hoek, beschut, staan en hangen een stel jongeren. Op of naast hun scooter. Als Swillens en jongerenwerkster Van Es komen aanlopen, schiet een bloewende jongen naar achteren. Ook hier vraagt de burgemeester of ze 'een keer willen langskomen' om met hem te praten. Na wat gearzel stemmen twee jongens ermee in. 'Top dat een burgemeester zelf langskomt,' meent een 20-jarige machinebankwerker uit Doorn.

Swillens heeft het er niet bij laten zitten toen de Marokkaanse groep niet kwam opdagen, blijkt een week later. Hij is nog eens, en nu alleen, naar de jongeren toe gegaan. 'Dat vergt behoedzaam benaderen en behendig laveren, maar we hebben een goed gesprek gehad. We willen eind april, begin mei samen met de jongens een hangplek aanleggen, dus wat tegels leggen en prullenbakken en een bankje plaatsen.'

Cijfers en meningen

In het beroemde 'rotjaar' 2008 werden vernielingen gepleegd en mensen bedreigd en werd uit winkels gestolen. De sfeer in het dorp was slecht, de ouders hadden het niet meer zo op de jongeren. Begin 2009 was er een stijgende lijn te zien in het aantal meldingen van jongerenoverlast ten opzichte van 2008. De burgemeester heeft om die reden eind april het JOS in het leven geroepen en sindsdien, zeggen insiders, gaat het stukken beter. Antonie: 'Als het JOS niet was gestart, is de kans groot dat de cijfers van 2009 hoger waren uitgekomen dan die in 2008.' In 2009 werden uiteindelijk 141 meldingen geregistreerd, 32 minder dan het jaar ervoor. In percentages wordt de succesvolle aanpak als volgt uitgedrukt: in 2009 werd ten opzichte van 2005 bijna 35% minder overlast gemeld. De daling trad in 2009 in: vergeleken met 2008, daalde de overlast met ruim 14%. In de hele Utrechtse regio nam in 2008 de overlast van jongeren juist toe, met 14%.



Samenwerking

In het opbouwjaar 2009 kreeg de graffitigroep een gigantische, verrijdbare wand waarop ze in het dorp vrijelijk konden spuiten. Maar, wil 'leider' Thomas (20) het beeld meteen corrigeren: 'Wij zijn wel zelf naar de gemeente gegaan om hierom te vragen, niet andersom.' Toch is hij wel tevreden over de samenwerking. 'Jammer dat vorige week woensdag de burgemeester er niet was, zoals we hadden afgesproken, maar dat kan een keertje gebeuren. Ik vind het op zich hartstikke goed dat hij zelf met jongeren praat en afspraken maakt.'

De 'oude' hanggroep voor winkelcentrum De Heul heeft het de afgelopen maanden verbruid. Daarom wordt de kooi waar ze beschut konden

zitten weggehaald. 'Niet zo gek,' vindt Thomas, 'ze waren hun eigen hangplek aan het vernielen.' Toch heeft Thomas, die in de horeca werkt maar na de zomer weer gaat studeren, een grotere ergernis, te weten de afstemming van het beleid tussen politie en gemeente. De burgemeester vindt niet dat de politie met een hard lik-op-stuk-beleid de gemeente voor de voeten moet lopen. Maar wat gebeurde er laatst? Thomas spreekt een paar vrienden aan die voor een flat staan, en meteen worden ze op de bon geslingerd. 'We mochten daar niet staan, maar zo was het met het jongerenwerk niet afgesproken. Daar heb ik wel de pest over in.' De jongerenwerkster heeft zijn klacht genoteerd.

Coffeeshop

Tegelzetter Gideon is nu 21 en wil niet meer met 'hangjeugd' worden geassocieerd, daar is hij te oud voor. Hij is weinig op straat, maar gaat soms een stukje rijden met vrienden. Ooit heeft hij een boete gekregen, omdat hij op straat een biertje dronk. Met de politie heeft hij dus weinig op. 'Vies volk' vindt hij het. 'Ik kijk ze liever niet aan, want dan gaat het fout. Sta je rustig te praten, komen

ze weer aanfietsen, waardeloos.' Dat burgemeester Swillens zelf op jongeren afstapt, vindt hij 'wel goed'. Maar toch echt tevreden is hij niet. De echte wensen van jongeren in Wijk worden namelijk niet gehonoreerd. 'Ik weet zeker dat als ik jongeren vraag wat ze willen hebben, dat ze een coffeeshop willen. Kunnen ze rustig blowen en een biertje drinken. Dan is het legaal en heb je verder geen rotzooi op straat. Kun je nog even poolen. Ik weet zeker dat ook heel veel ouders daar blij mee zouden zijn. Maar ja, dit krijgen we vast niet. Voor een coffeeshop zijn ze bang dat er trammelant van komt.'

Souhail Elhoussati is 19 jaar en vertelt vanuit de auto dat hij boekhoudkunde studeert op het MBO. Hij zou het wel fijn vinden als er een afdakje met een bankje werd geplaatst. 'Kunnen we buiten droog zitten, anders zit ik binnen te msn'en. Maar ja, of het er komt, ik weet niet, het is allemaal nog erg vaag.' Dat velen een coffeeshop willen, weet hij. Zelf heeft hij liever een gewoon thee- of koffiehuis waar een pooltafel staat en een tafelfootbalspel. Dat de burgemeester een bankje wil neerzetten heeft hij gehoord, zelf heeft hij de burgemeester nog niet ontmoet. Over de poli-

tie heeft hij ook geen klachten. Van jeugdoverlast en andere problematiek weet hij niet veel. 'Ik leid een normaal leventje.'

De 25-jarige Lionel, die ook in de auto zit, weet beter wat er speelt en wil wel, zoals hij zelf zegt, 'woordvoerder' zijn voor de jeugd. Hij woont sinds kort weer thuis bij zijn moeder, maar woonde eerder in Amsterdam. Nu werkt hij bij een verzendorganisatie, maar na de zomer gaat hij weer een HBO-studie doen. Volgens Lionel kunnen jongeren niet zomaar de bestaande cafés van Wijk in. 'Dat klinkt misschien raar, maar daar zitten "de boeren". Mensen die erg kortzichtig zijn, die meteen een oordeel klaar hebben en al heimwee hebben als ze Wijk uitrijden. Daar kun je als oudere jeugd niet gewoon bij gaan zitten, dat past niet. Dus die 17- en 18-jarigen vallen een beetje tussen wal en schip.'

Voor de jeugd is er, op een voetbalkooi en wat hangplekken na, niet veel te doen in het dorp. Jeugdhonk de Binding, waar burgemeester Swilens spreekuur houdt, heeft door het verleden geen beste naam. 'Daar ga je niet gauw naartoe, bovendien heb je als 20-jarige niks te zoeken bij jongens van 15, 16 jaar,' weet Lionel. Dat er ooit een coffee-



shop komt, zoals Gideon hoopt, lijkt hem onwaarschijnlijk: 'Daar zit de bevolking niet op te wachten, nee, die komt er echt niet. Hij zou overigens best goed draaien, want het softdrugsgebruik ligt hier in het dorp hoog.'

Zowel Gideon als Lionel heeft Marokkaanse vrienden. In Wijk bij Duurstede zijn er wat dat betreft geen problemen. Gideon: 'Hier gaat het prima. Ik heb een Marokkaanse maat. Maar die gasten in Utrecht, die mogen ze van mij overhoop schieten.' Dat Souhail en Lionel met elkaar optrekken, komt doordat ze bij elkaar in de straat wonen. Lionel: 'Er zijn onderling geen conflicten, maar de jongerengroepjes zijn ook weer niet gemengd, ze trekken allemaal apart op.'

De burgemeester kijkt om en blikt vooruit

Burgemeester Swillens zegt het regelmatig als hij voorbeelden geeft van een directe jongeren-aanpak: 'Het gaat echt nergens om.' En dan bedoelt hij: voor de buitenwereld zijn het allemaal kleine dingetjes: een nooduitgang bij een sporthal die wordt aangepakt, een bankje hier en een paar rubberen tegels daar – waar hebben we het over? Toch gaat het in de praktijk juist om kleine dingen: dat als je jongeren een bankje belooft, het er ook binnen een week moet staan. Dat de tegels en het bankje bij de Marokkaanse jongens er een paar weken na de afspraak nog steeds niet waren, ergerde hem bijvoorbeeld mateloos.

Swillens: 'Dit is een proces van vallen en opstaan. Voor ons allemaal. Je probeert ambtenaren bijvoorbeeld te overtuigen dat ze bij een jongen die buiten staat niet eerst moeten kijken wat de thuissituatie is, nee, je zet eerst dat bankje neer. Je moet er juist snel bij zijn, anders ben je die jongere helemaal kwijt.' Maar dat inzicht moet wel worden gedeeld door medewerkers die geschoold zijn in een andere aanpak. En die hun aanpak mis-

schien ook beter vinden. Het is allemaal wennen, net als het signaleren van problemen en ze met een zelf oppakken, in plaats van ze door te schuiven naar de volgende vergadering of naar een andere collega.

Straatwerk

Een 'zwakke schakel' in het streven naar meer contact met en inspraak van de jongeren noemt Swillens de lokale welzijnsorganisatie: die moet bezuinigen. De straathoekwerker moet daarom uren inleveren. Swillens: 'Dan ben je als gemeente je oren en ogen op straat kwijt.' Om het gat te dichten, probeert hij een jongere die tijdelijk zonder werk en opleiding zit als 'contactpersoon' in te schakelen. 'Ik wil geen mol van hem maken, maar wel een aanspreekpunt hebben. Zo'n jongen weet wat er op straat speelt.' Het is een tijdelijke oplossing, maar dat lijkt hem beter dan geen oplossing. Contact is nodig om problemen voor te blijven. 'Omdat je vrienden maakt in vreedetijd. Kom je aan als er al van alles mis is, dan ben je te laat.'

Onder collega-burgemeesters wordt, aldus Swillens, de Wijkse aanpak met interesse, maar ook met enige distantie gevolgd. 'Een aanpak waarin



jongeren serieus worden genomen en waarbij je continu met ze in contact staat, dat is toch nieuw, dat zit nog niet echt in de knuistjes.' Ook een punt van zorg is dat het actieve beleid van een burgemeester ontaardt in een al te persoonsgebonden beleid: dat zonder een actieve burgemeester de hele aanpak instort. Swillens: 'Je moet op den duur deze aanpak "ontburgemeesteren". Dat betekent dat je als organisatie allemaal achter het idee gaat staan, dat je de lijnen kort houdt, dat iedereen zelf nadenkt en durft te beslissen.'

Zelf, bekent hij eerlijk, moet hij zich er als burgervader ook nog dagelijks op trainen: dat hij erop vertrouwt dat de wijkopzichter zijn werk doet en de veiligheidsadviseur het hare. 'Zo'n aanpak

zit niet meteen tussen de oren. Voor je het weet wil je zelf weer alles regelen of loop je anderen te controleren.' Veel steun bij dit leerproces heeft hij aan jos-coördinator Klaas Ijkema, die 'alles weet over hoe je met elkaar een goed gesprek hebt'. Een voorbeeld is de kwestie van het tragisch overlijden van een jongen uit de graffiti-club. De jongeren wilden een in memoriam-kunstwerk spuiten en aan de ouders geven. Swillens: 'Dan is het Klaas die me erop wijst dat wij niet hoeven te regelen hoe dat ding bij de ouders komt, maar dat de jongeren zelf ook wel iets kunnen verzinnen. En het geeft natuurlijk meer voldoening als ze het persoonlijk aanbieden dan als wij van de gemeente bij de ouders komen aanbellen.'

T

Tussenbalans middels een dialoog

Na ruim een jaar experimenteren met een 'humane' en persoonsgerichte aanpak is het tijd om met iemand van buiten terug te kijken op wat er wel is bereikt en wat nog niet. Waar de knelpunten zitten en de twijfels. Dat gebeurt in een gesprek tussen Guus Swillens en pedagoog Micha de Winter, medeauteur van het RMO-rapport *Tussen flaneren en schofferen*.

De Winter: 'In jullie aanpak wordt de jongere niet direct als een probleem gezien. Dat wijkt af van de algemene stemming rond jongeren, die vaak negatiever is. Hier in de omgeving wordt hij typerend verwoord met een verkiezingsbord waarop staat "De Vandalen gaan betalen". Die vandaal is natuurlijk een jongere.'

Swillens: 'Ho, wacht even, ook bij onze benadering is het nog steeds zo dat het klaar is als jongeren te ver gaan. We hebben in de gemeente afspraken gemaakt met jongeren en de buurt dat ze op bepaalde hangplekken voor mijn part de hele nacht mogen zitten, maar dat het tussen 22.00 en 23.00 uur stil wordt. Dan mag er geen rotzooi

meer worden getrapt. Gebeurt dat toch, dan wordt er na elven meteen geverbaliseerd. En dat geldt ook voor ingeslagen autoruiten of andere misdagingen, dat kan gewoon niet. Aan de andere kant, en dat streven we nadrukkelijker na, moet je als gemeente zodanig optreden dat je gewenst gedrag uitlokt. Dat proberen we, maar daarin ma-

de vandalen

ken wij ook fouten. Zo hebben we als gemeente laatst op een bepaalde plaats in de wijk voor de jongeren een voetbalkooi, een skatebaan en een graffitiwand ingericht. Dat neemt een behoorlijke ruimte in beslag. Maar dan zetten we daar één prullenbakje naast. Dat het daar na een avond al een puinhoop van blikjes is, laat zich raden. Dus moeten we, hoe klein het punt ook is, erbij stilstaan: iemand richt die plek in en zet één bak neer. Niet eens een met een net eromheen, zodat ze met een zwaai een colablikje kunnen weggooi-

en, maar gewoon, een prullenbak waar je ook nog eens op kunt gaan staan. Dat is gewoon niet slim. De betrokken buitendienstambtenaar moet daar ook zelf over nadenken.'

De Winter: 'Nu mis ik in je verhaal de pedagogische component: jongeren hebben ook hun eigen verantwoordelijkheid. Ze kunnen zelf beden-

gaan betalen

ken dat zo'n afvalberg niet kan en er een vuilniszak bij halen. Thuis zit de prullenbak toch ook wel eens vol?'

Swillens: 'Zeker, maar in dit geval doen wij onnozelen. Want aan de bereidwilligheid van de jongeren ligt het niet. We gaan 's avonds soms met een busje langs de hangplekken, en als het er een rotzooi is, hebben we vuilniszakken bij ons en knijpers om het vuil op te pakken. Als we dan zeggen: "Kom op mannen, we gaan even schoonmaken", doen ze allemaal mee. Geen probleem.'

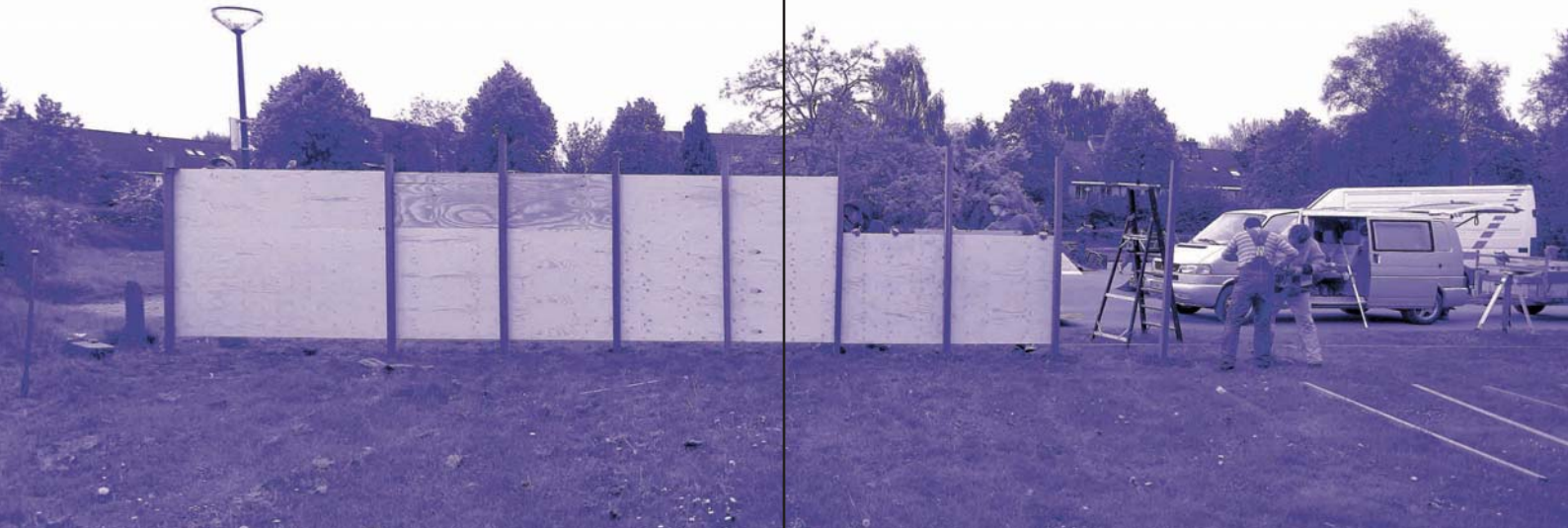
De vraag is hoe ver de burgervader inmiddels is gevorderd met het publiek uitdragen van zijn idee dat hangjongeren niet op voorhand de vijand zijn, maar burger-in-opleiding. En daarom serieus genomen moeten worden. In dat opzicht zijn het afgelopen jaar veel positieve dingen gebeurd.

Swillens: 'De skate- en graffitigroep is bij me langsgekomen om te zeggen dat ze een BBQ voor en met de buurt willen organiseren. Je snapt hoe de buurt daarop reageerde: prachtig vinden ze het, dat die vervelende hangjongeren zich nu aan afspraken houden en met zo'n positief aanbod komen. Deze groep gaat zelfs nog een stap verder en heeft gezegd: "En nu, burgemeester, moet u er

tussenuit, we kunnen het verder zelf wel." Dat is precies het doel van de nieuwe aanpak: begeleiden tot zelfstandigheid.'

In een nieuwbouwwijk heeft zich inmiddels weer een nieuwe jeugdgroep gevormd. 'Een paar jongeren daarvan zijn al langsgekomen om te vragen of zij ook een hangplek kunnen krijgen. Dat vind ik prachtig, dat mijn tweewekelijkse gesprekken met jongeren effect hebben en dat de nieuwe aanpak dus rondzingt in de gemeente.'

Een derde succesje speelde zich af bij de waterkant. 'Bij de parkeerplaatsen aan de Lek hebben we grote problemen gehad met oudere jongeren die met gepimpte auto's voor lawaai en overlast



zorgden. Dat is toen met veel praten en afspraken maken verholpen, maar onlangs ging het toch weer mis. Het mooie is nu dat een van de leiders van die club zelf naar de jongerenwerker is gestapt en heeft uitgelegd dat er wat nieuwe jongens bij zijn gekomen die de regels nog niet kennen. Met die club is nieuw overleg in gang gezet. Nog mooier vond ik het te horen dat ze ook hebben aangeboden op een middag ergens in de wijk hun gepimpte auto's tentoon te stellen. Dan willen ze ook met kinderen een stukje gaan rijden. Let wel, het is allemaal heel klein. Maar toch.'

De Winter: 'En het kost ook nog eens niks.' In de opgesomde voorbeelden ziet hij als pedagoog bovendien zijn opvatting bevestigd dat jongeren 'gewoon willen meedoen'. 'Zodra je als volwassene bij ze in de buurt komt, willen ze zich laten zien.'

Gezag

De lokale succesjes hebben Swillens ook nog iets anders geleerd: 'Burgemeesters maken het verschil.' Dat lijkt in strijd met het eerdere doel het beleid te 'ontburgemeesteren'. Daardoor komt het duo over het 'gezag' te spreken.

Toen een nieuwe jongerengroep zich op het gemeentehuis meldde om te vragen of in hun nieuwbouwwijk ook wat faciliteiten konden komen, kwamen er óók meteen enkele buurtbewoners protest aantekenen. Swillens heeft die bewoners daarop gevraagd alle andere verontruste bewoners te organiseren en is op een avond naar hen toegegaan. Aan het einde van de avond waren de bewoners 'om': de hangplek mocht er komen. Swillens: 'Let wel, dat was omdat ik als burgemeester heb gezegd dat zodra de jongelui zich niet aan de afspraken houden, het afgelopen is. Dat heb ik persoonlijk beloofd. Pas dan geloven ze dat het echt gebeurt.'

De Winter: 'Dat is niet zo gek. Dat komt omdat jij als burgemeester beschikt over "doorzettingsmacht". Jij bepaalt of die bankjes en kooi er komen of niet. En welke instructies de politie krijgt. Die macht hebben, dat lijkt me cruciaal om gezag te kunnen hebben.'

Beschikt de burgemeester met deze doorzettingsmacht over een soort 'natuurlijk' gezag, dat gezag lijkt de politie en het jongerenwerk ten enenmale te ontberen. Terwijl de politie toch ook de macht heeft om te straffen en het jongeren-



werk middelen heeft om te belonen of te begrenzen. Maar van door de jeugd 'erkend' gezag lijkt bij hen nauwelijks sprake. Komt de burgemeester 's avonds op straat een groepje jongeren tegen, dan geven ze hem spontaan een hand. Als twee agenten langsfietsen en poolshoogte nemen, noemen jongeren dat 'vies kijken'. Voor de burgemeester hebben ze respect, voor zijn ambtenaren niet. De jongeren spreken met enig de-dain over bijvoorbeeld de nieuw aangestelde jon-

gerenwerker. Volgens de jongeren laat hij zich te weinig 'als persoon' zien.

Dat het nieuwe jongerenbeleid met zo'n gezagstekort snel kan worden 'ontburgemeesterd', lijkt daarmee dus voorlopig van de baan. De vraag is hoe de gezagscrisis is ontstaan en opgelost kan worden. Swillens vermoedt dat het 'vijandbeeld' over de jeugd al wordt ingegeven bij de beroepsvorming. 'Ik denk dat het probleem in de eerste plaats in de opleiding zit: ze leren daar niet om jongeren serieus te nemen, er wordt ze geen respect voor jongeren bijgebracht.'

Vervolgens is er in de beroepsuitoefening ook vaak sprake van wat hij 'labbekakkerigheid' noemt: 'Je turft als agent of jongerenwerker hoe vaak een jongere dit of dat heeft gedaan, je maakt een rapport of zet de verzamelde data in het systeem, en dan hoop je maar dat je collega het leest. En er iets mee doet. Dat schiet niet op. Of je handelt wel, maar op de verkeerde manier en het verkeerde moment. Dat schiet evenmin op.'

Hij schetst als voorbeeld een melding van overlast door hangjongeren. 'Een buurtbewoner belt op, waarop een agent twee keer in de straat langsrijdt. De agent ziet geen onbetamelijk gedrag, kan

*we spelen
het spel
niet goed*

niemand op heterdaad betrappen, maar wil toch iets doen. Dus stapt hij uit zijn auto en loopt op jongens af die op dat moment niks doen. Die zien de komst van de agent als provocatie en geven hem meteen een grote mond. De agent vraagt uit arren moede én ergernis maar om hun ID, die ze niet bij zich hebben. Daarop krijgen de jongens een bon. De agent heeft “gehandeld”, de jongeren zijn zierend, en aan het hele overlastprobleem is niets gedaan.’ En het gezag is aangevreten. Swillens: ‘Een agent die verbaliseert om niks, wordt niet serieus genomen en verliest zijn gezag. Pas als hij een jongere van het dak haalt, hoeft hij niks uit te leggen.’

De rolverdeling tussen macht, gezag en opvoeding is al met al ‘onhelder’ geworden. ‘We spelen het spel niet goed,’ oordeelt de burgemeester. En dan bedoelt hij dat agenten geen opvoeders moeten zijn. En jongerenwerkers geen ‘aangevers’ voor de politie. ‘Ik geloof ook niet dat de politie opnieuw de geitenwollen sokken gaat aandoen, die tijd is voorbij. En dat is maar goed ook. Agenten moeten geen burenruzies sussen, daar zijn burens of buurtbemiddelaars voor. Ook zijn veel wijkagenten teveel sociaal werkers geworden die geen grenzen meer stellen. Agenten moeten op-

treden als het uit de hand loopt. Zoals bij de jongeren die na elven ’s avonds herrie maken, dan moeten ze gewoon verbaliseren. Het geitenwollen-sokkenverhaal, dat heb ik al verteld.’

Het bespreken van de gezagsproblemen brengt De Winter op een definiëring van ‘modern gezag’: ‘Dat is iemand die grenzen stelt, maar die je ook helpt; die iets voor je doet, maar die ook jouw gedrag controleert.’ Dat kan zowel de jongerenwerker, de agent als de burgemeester zijn. ‘En de laatste is toch bij uitstek de figuur om sociale spanningen in een gemeente te voorkomen of te verminderen.’ Swillens: ‘Eigenlijk moeten burgemeesters weer burgervader en -moeder worden. Het gaat mij erom dat mensen die van dezelfde openbare ruimte gebruik maken, met elkaar kunnen omgaan. Daarom richt ik me op elkaar ontmoeten.’ Nadeel van deze insteek is dat het niet erg stoer is. Bovendien wordt in bestuurlijke kring het jongerendossier als ‘licht’ beschouwd. Het geeft bepaald geen status als je je als burgemeester daar al te zeer om bekommert. ‘Je kunt beter vertellen dat in jouw gemeente een industriepark wordt aangelegd. Dat vindt iedereen mooi,’ weet Swillens.



Toch dringt zich bij De Winter de vraag op of de burgemeester almaar opvoeder van de jeugd moet blijven. 'Lukt het om de jongeren allemaal zo ver te krijgen dat jij als burgemeester ertussen uit kunt, zoals die ene graffitigroep wilde?' Swillens denkt niet dat 'opvoeden tot zelfstandigheid' in een gemeente ooit klaar is. 'Het jongerendossier gaat met het jaargetijde mee, het is een continu proces en dus nooit af. Je moet altijd een vinger aan de pols houden, dat is een onderdeel van het systeem. De ene jongerengroep groeit, de andere bloeit en de volgende valt alweer uit elkaar. Met sommige jongelui gaat het goed, bij anderen valt het tegen of er ontstaat een nieuw probleem, dat is de dynamiek van samenleven. Je zult altijd in elkaar moeten blijven investeren.'

Coffeeshop

Uit de gesprekken met jongeren bleek dat sommigen denken dat de burgemeester hun diepste wens, de opening van een coffeeshop, niet durft te honoreren – uit 'angst voor de reactie van andere burgers'. Maar de burgervader heeft daar een iets andere visie op. Swillens: 'Ik val van drugsgebruik niet van mijn stoel. Het mag, en het ge-

beurt. Het drugsgebruik in onze gemeente is bovendien relatief hoog, hoger dan in omringende gemeenten. Eerlijk gezegd denk ik zelf dat een gemeentelijke coffeeshop het gebruik zou reguleren en de aanpalende harddrugs en de criminaliteit zou verminderen. Dat zou me echt een liefding waard zijn. Alleen: als ik nu, in dit fragiele proces van een beginnende dialoog met jongeren, en tussen jeugd en buurt, met een coffeeshop aankom, gaat alle aandacht hiernaartoe. Dat wil ik niet, nog niet.'

Marokkaanse jeugd

De Winter zit met nog een vraag: waarom stokt het overleg met de Marokkaanse jongeren? Dat blijkt een gevoelig punt bij Swillens: 'Als ik wist wat er aan de hand is, waar het aan ligt, kon ik het vertellen. Maar ik weet het niet. En dat zint me niks. Ik span me ervoor in, ik organiseer aparte bijeenkomsten, ik leg uit dat ik ze wil begrijpen zoals ik de Nederlandse jongeren snap, maar ik kom er niet doorheen. Ik krijg een hand, een groet en beleefde antwoorden, maar er is geen contact. Ik zou graag van iemand horen wat eraan scheelt.' Na afloop van het gesprek wordt besloten om voor

het verbeteren van het Marokkaanse contact culturele expertise van buiten te halen. En o ja, vertelt de burgemeester: 'Stichting De Zonnebloem heeft afgesproken met de graffiti- en skateclub dat als de jongeren bij hun een "clinic" geven, zij wafels bakken.' Zoals hij al vaker zei: het is vaak heel klein, en het is ook nooit af, maar het gaat steeds door. Daarom is er ook nog een gemeentelijke 'jeugd- en ouderenconferentie' in de planning. Want volwassenen mogen zich aan jongeren ergeren, andersom mag niet. En klagende volwassenen krijgen meestal gelijk – jongeren zelden. Swillens: 'Ik wil daarom de zaak op die conferentie eens omdraaien. Ik wil dat ouderen wat meer respect krijgen voor jongeren.'



C

Colofon

Op pad met de burgemeester werd in opdracht van de RMO gezet uit de TEF Collis. Het boekje is gedrukt op 120 grams Bioiset van Antalis. Voor het omslag werd 120 grams Curious Touch gebruikt, eveneens van Antalis. De foto's zijn van Bart Muhl. Het ontwerp voor binnenwerk, boekband en stofomslag is van Christoph Noordzij, Collage.

© 2010 Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling
Postbus 16139
2500 BC Den Haag
tel. 070-340 52 94
www.adviesorgaan-rmo.nl
rmo@adviesorgaan-rmo.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN: 9789077758212

